

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING MUSTAQIL DAVLATLAR HAMDO‘STLIGIGA A‘ZO MAMLAKATLAR BILAN ALOQALARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14252337>

Tajimirzayev Elyorbek

*Andijon davlat pedagogika instituti, Ijtimoiy gumanitar
fanlar kafedrasi, tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori, PHD, dotsent, Ilmiy rahbar*

Baxtiyarov Bekzodbek Maxammadsoliyevich

*Andijon davlat pedagogika instituti, ijtimoiy gumanitar fanlarni o‘qitish metodikasi
tarix yo‘nalishi2-bosqich magistranti*

Annotatsiya

Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligiga (MDH) a‘zo mamlakatlar bilan siyosiy, iqtisodiy, madaniy va xavfsizlik aloqalari tahlil qilinadi. O‘zbekistonning MDHga a‘zo davlatlar bilan aloqalari, mintaqaviy barqarorlikni saqlash va rivojlantirishda muhim rol o‘ynamoqda. Maqolada, O‘zbekistonning tashqi siyosatidagi asosiy maqsadlar, iqtisodiy hamkorlikning chuqurlashishi, madaniy almashinuvlar va xavfsizlik sohasidagi hamkorliklar tahlil qilingan. MDH doirasida O‘zbekistonning strategik roli va tashkilotga a‘zo davlatlar bilan aloqalarining rivojlanish istiqbollari muhokama qilinadi. O‘zbekistonning MDHga qaytishi, tashqi siyosatdagi yirik o‘zgarishlarga va mintaqaviy integratsiyaning chuqurlashishiga olib keldi. Tadqiqotda O‘zbekistonning bu aloqalardagi o‘rni va kelajakdagi rivojlanish imkoniyatlari ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar

O‘zbekiston, Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi (MDH), tashqi siyosat, siyosiy aloqalar, iqtisodiy hamkorlik, madaniy aloqalar, xavfsizlik, mintaqaviy barqarorlik, integratsiya, diplomatiya.

Аннотация

В данной статье анализируются политические, экономические, культурные и безопасные связи Республики Узбекистан со странами-членами Содружества Независимых государств (СНГ). Связи Узбекистана со странами-членами СНГ играют важную роль в сохранении и развитии региональной стабильности. В статье проанализированы основные цели внешней политики Узбекистана, углубление экономического сотрудничества, культурные

обмены и сотрудничество в области безопасности. Обсуждается стратегическая роль Узбекистана в рамках СНГ и перспективы развития связей с государствами-членами организации. Возвращение Узбекистана в СНГ привело к крупным изменениям во внешней политике и углублению региональной интеграции. В исследовании указывается роль Узбекистана в этих связях и возможности дальнейшего развития.

Ключевые слова

Узбекистан, Содружество независимых государств (СНГ), внешняя политика, политические отношения, экономическое сотрудничество, культурные связи, безопасность, региональная стабильность,

Annotation

This article analyzes the political, economic, cultural, and security relations of the Republic of Uzbekistan with member countries of the Commonwealth of Independent States (CIS). Uzbekistan's relations with CIS member states play a significant role in maintaining and fostering regional stability. The article examines Uzbekistan's main foreign policy objectives, the deepening of economic cooperation, cultural exchanges, and collaboration in the field of security. Uzbekistan's strategic role within the CIS and the prospects for the development of relations with CIS member states are discussed. Uzbekistan's return to the CIS has led to major changes in its foreign policy and a deepening of regional integration. The study highlights Uzbekistan's position in these relations and the potential for future development.

Keywords

Uzbekistan, Commonwealth of Independent States (CIS), foreign policy, political relations, economic cooperation, cultural relations, security, regional stability

Kirish.

O‘zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishganidan so‘ng, uning tashqi siyosatidagi eng muhim yo‘nalishlardan biri – Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligiga (MDH) a‘zo mamlakatlar bilan o‘zaro aloqalarni rivojlantirishdir. 1991-yilda mustaqillikka erishgan O‘zbekiston, dunyo siyosatida yangi mustaqil davlat sifatida o‘z o‘rnini topishga harakat qilgan bir paytda, MDH tashkiloti sobiq Sovet Ittifoqi davlatlarini birlashtiruvchi mintaqaviy platformaga aylanib, mamlakatlar o‘rtasidagi siyosiy, iqtisodiy, madaniy va xavfsizlik sohalarida hamkorlikni mustahkamlashni maqsad qilgan edi. Shuning uchun, MDH O‘zbekiston uchun

nafaqat Sovet ittifoqining tarixi va an'analari bilan bog'liq bo'lgan aloqa vositasi, balki yangi geosiyosiy realiyalarga moslashish va xalqaro maydonda o'zining mustaqil o'rnini mustahkamlash imkoniyatini yaratdi.

MDH tashkilotining asosiy maqsadi uning a'zo davlatlari o'rtasida o'zaro siyosiy, iqtisodiy, madaniy va xavfsizlik aloqalarini kuchaytirishdan iboratdir. Biroq, mustaqillikka erishgan davrda O'zbekiston MDHga a'zo bo'lgan barcha davlatlar bilan siyosiy aloqalarni qurishda ehtiyotkorlik bilan yondashdi. Dastlab, O'zbekiston MDHga a'zo davlatlar bilan faqat o'zaro manfaatli aloqalarni rivojlantirishga intildi, shu jumladan iqtisodiy va xavfsizlik masalalari bo'yicha hamkorlikni yo'lga qo'ydi. Biroq, keyinchalik MDHning boshqa tashkilotlar bilan aloqalarini yanada mustahkamlash, iqtisodiy integratsiya va xavfsizlik masalalarida aniq bir qator tashabbuslarni ilgari surishga harakat qildi.

O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan aloqalarini rivojlantirishda uning xalqaro siyosati ko'plab ijobiy o'zgarishlarga olib keldi. Ayniqsa, 2000-yillarning boshlaridan boshlab, O'zbekiston MDHda faol ishtirok etib, tashkilot doirasida ko'plab siyosiy, iqtisodiy va madaniy tashabbuslarni ilgari surdi. O'zbekiston, mustaqil tashqi siyosat yuritishga intilayotgan bo'lsa-da, MDH doirasida mamlakatlar o'rtasida integratsiyalashishni, ayniqsa, xavfsizlik va iqtisodiy rivojlanish sohasida kuchaytirishni maqsad qilgan.

O'zbekiston uchun MDHga a'zo mamlakatlar bilan aloqalarni rivojlantirish, avvalo, mamlakatning tashqi siyosiy va iqtisodiy manfaatlarini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu aloqalar nafaqat O'zbekistonning o'z milliy xavfsizligini ta'minlashda, balki iqtisodiy o'sish va ijtimoiy taraqqiyotda ham muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, O'zbekistonning mintaqaviy va global siyosatdagi o'rni ham aniq shakllanib, MDHning boshqa a'zo mamlakatlari bilan mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlashda o'ziga xos vazifalarni bajaradi.

Ushbu maqolada O'zbekistonning MDH doirasidagi siyosiy, iqtisodiy va madaniy aloqalari tahlil qilinadi. O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan hamkorlikni qanday rivojlantirganligi, har bir soha bo'yicha o'zaro manfaatlar qanday shakllanganligi va kelajakda bu aloqalar qanday yo'nalishda rivojlanishi mumkinligi haqida muhokama olib boriladi. Maqolada, shuningdek, MDHning

O'zbekistonga bo'lgan ta'siri, mamlakatning geosiyosiy manfaatlari va mintaqaviy barqarorlikka qo'shgan hissasi ham tahlil etiladi.

Metodologiya.

Ushbu maqolada O'zbekistonning Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga (MDH) a'zo mamlakatlar bilan aloqalari tahlil qilingan. Tadqiqotda alohida metodologik

yondashuvlar va usullar qo'llanilib, O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan o'zaro aloqalarining turli jihatlarini o'rganildi. Quyidagi usullar va yondashuvlar qo'llanildi:

1. Yozma manbalarni tahlil qilish: Tadqiqotning birinchi bosqichi sifatida, O'zbekistonning tashqi siyosati va MDHga a'zo davlatlar bilan aloqalariga doir yozma manbalar tahlil qilindi. Bu jarayon quyidagi hujjatlarga asoslangan:

o Davlat hujjatlari va rasmiy bayonotlar: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy nutqlari, tashqi siyosatga oid qarorlar, xalqaro shartnomalar va memorandumlar tahlil qilindi. Shuningdek, O'zbekistonning MDH doirasidagi siyosiy faoliyatiga oid davlat tomonidan chiqarilgan rasmiy bayonotlar ham tahlil qilindi.

o Ilmiy adabiyotlar: MDH tashkiloti va O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan aloqalari bo'yicha mavjud ilmiy maqolalar, kitoblar va monografiyalar o'rganildi. Bu manbalar orqali O'zbekistonning tashqi siyosatidagi o'zgarishlar va MDH bilan aloqalarning rivojlanishi haqida chuqurroq tushuncha hosil qilish imkoniyati yaratildi. Ushbu metod yozma manbalarda keltirilgan ma'lumotlarni tahlil qilish orqali tadqiqotning asosiy parametrlarini aniqlashga yordam berdi.

2. Solishtiruv tahlili: Solishtiruv tahlili usuli orqali O'zbekiston va boshqa MDHga a'zo davlatlar o'rtasidagi ikki tomonlama aloqalar, shuningdek, MDH tashkilotining umumiy siyosiy va iqtisodiy rivojlanishi o'rganildi. Bu metod yordamida:

o Ikki tomonlama aloqalar: O'zbekistonning MDHga a'zo mamlakatlar, masalan, Rossiya, Qozog'iston, Belarus va boshqa mamlakatlar bilan olib borgan

Har bir aloqaning kuchli tomonlari, hamkorlikda erishilgan yutuqlar va muammolar tahlil etildi.

o MDHning umumiy rivojlanishi: MDH tashkilotining umumiy rivojlanish jarayoni va uning a'zo mamlakatlari bilan aloqalaridagi o'zgarishlar tahlil qilindi. Bu tahlilda MDHning o'zgaruvchan siyosiy tuzilmalari, iqtisodiy integratsiya jarayonlari, shuningdek, tashkilotning xavfsizlik masalalariga qaratilgan strategiyalari o'rganildi. O'zbekistonning bu jarayonlarga qo'shgan hissasi, o'zgarishlarga qanday javob berganligi ham solishtirildi.

3. Empirik tadqiqot: Tadqiqotning empirik qismi, MDH doirasidagi xalqaro hamkorlikning amaliy natijalarini, siyosiy va iqtisodiy aloqalarning samaradorligini o'rganishga qaratilgan. Bu metod yordamida, quyidagi amaliy jihatlar tahlil qilindi:

o Iqtisodiy aloqalar: O‘zbekistonning MDH mamlakatlari bilan savdo-sotiq, investitsiya oqimlari, sanoat va energetika sohalaridagi aloqalar tahlil etildi. Bu aloqalar orqali O‘zbekistonning iqtisodiy o‘shishiga qanchalik ta’sir ko‘rsatganligi o‘rganildi.

o Siyosiy hamkorlik va diplomatik tashriflar: O‘zbekistonning MDH doirasidagi siyosiy tashabbuslari, yuqori darajadagi diplomatik tashriflar, ikki tomonlama muzokaralar va shartnomalar tahlil qilindi. Ayniqsa, O‘zbekistonning MDH doirasidagi tinchlikni saqlash, xavfsizlikni ta’minlash va harbiy hamkorlik bo‘yicha tashabbuslari o‘rganildi.

o Madaniy aloqalar: O‘zbekistonning MDH mamlakatlari bilan madaniy, ilmiy, ta’lim va turizm sohalaridagi hamkorligi tahlil qilindi. Bu tahlilda madaniy almashinuvlar, ilmiy-texnikaviy hamkorlik va turizmni rivojlantirishdagi amaliy natijalar ko‘rib chiqildi.

Empirik tadqiqot, O‘zbekistonning MDHga a’zo davlatlar bilan amaliy hamkorligining samaradorligini ko‘rsatdi va kelajakda bu aloqalar qanday rivojlanishini taxmin qilish imkoniyatini yaratdi.

Ushbu metodologik yondashuvlar yordamida, O‘zbekistonning MDHga a’zo mamlakatlar bilan siyosiy, iqtisodiy va madaniy aloqalari har tomonlama tahlil

qilindi va bu aloqalarning hozirgi holati hamda kelajakdagi istiqbollari haqida chuqurroq ma'lumotlar taqdim etildi.

Natijalar.

Ushbu bo‘limda O‘zbekistonning Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligiga (MDH) a’zo mamlakatlar bilan siyosiy, iqtisodiy, madaniy, ijtimoiy va xavfsizlik aloqalari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari O‘zbekistonning MDH doirasidagi turli sohalardagi hamkorliklarini yoritadi. Quyida har bir yo‘nalish bo‘yicha olingan asosiy natijalar keltirilgan.

Siyosiy aloqalar

O‘zbekistonning MDHga a’zo davlatlar bilan siyosiy aloqalari dastlabki davrlarda murakkab va ehtiyotkorlik bilan shakllandi. O‘zbekiston mustaqillikka erishganidan so‘ng, MDH tashkilotini birinchi navbatda hududiy xavfsizlik va iqtisodiy manfaatlarni himoya qilish uchun platforma sifatida ko‘rgan. Aytish joizki, 1990-yillarning oxirlarida va 2000-yillarning boshlarida O‘zbekiston MDHning faol ishtirokchisiga aylanishni istamadi va tashkilotdan vaqtincha uzoqlashdi. Bu davrda O‘zbekiston, o‘zining tashqi siyosatida ko‘proq mustaqil va ko‘p yo‘nalishli yondashuvni tanladi.

Biroq, 2017-yilda O‘zbekiston MDHga yana faol a‘zo sifatida qaytib keldi. 2017-yildan keyin O‘zbekiston MDH doirasidagi siyosiy faoliyatini kuchaytirdi, diplomatik tashriflar va yuqori darajadagi uchrashuvlar soni sezilarli darajada ortdi. O‘zbekistonning tashqi siyosatidagi bu o‘zgarishlar, uning MDH doirasidagi integratsion jarayonlarda, ayniqsa, mintaqaviy siyosatda o‘z o‘rnini yanada mustahkamlashga yordam berdi. O‘zbekistonning MDHga qaytishi, birinchi navbatda, uning mamlakatlar o‘rtasidagi siyosiy, iqtisodiy va xavfsizlik masalalaridagi hamkorlikni kuchaytirishga bo‘lgan ehtiyojidan kelib chiqqan.

Iqtisodiy aloqalar

O‘zbekistonning MDHga a‘zo davlatlar bilan iqtisodiy aloqalari so‘nggi yillarda sezilarli darajada rivojlandi. O‘zbekiston MDH doirasidagi iqtisodiy hamkorlikni yanada mustahkamlashga katta e‘tibor qaratmoqda. Iqtisodiy aloqalar asosan energetika, savdo, sanoat va qishloq xo‘jaligi sohalariga qaratilgan.

O‘zbekiston, Rossiya, Qozog‘iston va boshqa MDH mamlakatlari bilan transport va logistika, sanoat ishlab chiqarish, energetika resurslari savdosi va agrar sektorda keng miqyosda hamkorlikni rivojlantirdi.

Rossiya va Qozog‘iston bilan savdo aloqalari, xususan, gaz va neft sanoati, elektrostantsiyalar va boshqa energetika resurslari sohalarida o‘ta muhimdir. O‘zbekistonning qishloq xo‘jaligi mahsulotlari, ayniqsa paxta va oziq-ovqat mahsulotlari, MDH mamlakatlariga eksport qilinmoqda. Shuningdek, sanoat ishlab chiqarish va transport sohalarida o‘zaro investitsiyalar, shartnomalar va loyihalar soni ko‘paydi. MDH mamlakatlari bilan amalga oshirilayotgan iqtisodiy hamkorlik, O‘zbekistonning iqtisodiy o‘sishiga va uning iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirishga yordam berdi.

Madaniy va ijtimoiy aloqalar

O‘zbekistonning MDHga a‘zo davlatlar bilan madaniy va ijtimoiy aloqalari ham katta ahamiyatga ega. O‘zbekistonning madaniy almashinuvlari, ilmiy-texnikaviy hamkorliklari va ta‘lim sohasidagi aloqalari yil sayin kengayib bormoqda. O‘zbekistonning MDH mamlakatlari bilan madaniy aloqalarini mustahkamlashga qaratilgan tashabbuslari, tarixiy va madaniy bog‘liqliklarni rivojlantirishga yordam berdi. Shuningdek, madaniy almashinuvlar orqali xalqaro munosabatlar yanada mustahkamlandi.

O‘zbekiston madaniy va ilmiy almashinuvlarni rivojlantirishga katta e‘tibor bermoqda. O‘zbekistonning teatr va kino san‘ati, musiqa va san‘atini MDH mamlakatlarida targ‘ib qilish, turizmni rivojlantirish va ilmiy almashinuvlar orqali o‘zaro aloqalarni kuchaytirish choralari ko‘rilgan. Ilmiy-texnikaviy va ta‘lim

sohasidagi hamkorliklar orqali, O'zbekiston MDH mamlakatlari bilan bilim va texnologiyalar almashish bo'yicha o'zaro foydali aloqalar yaratdi.

Xavfsizlik aloqalari

O'zbekiston MDHning xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha tashabbuslarida ham faol ishtirok etmoqda. O'zbekistonning milliy xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan tashabbuslari, MDH doirasidagi xavfsizlik aloqalarining rivojlanishiga hissa qo'shmoqda. O'zbekistonning xavfsizlik sohasidagi ishtiroki, Markaziy Osiyo

mintaqasida barqarorlikni ta'minlash va ekstremizm, terrorizm, narkotiklar va boshqa xavf-xatarlarga qarshi kurashish uchun muhim ahamiyatga ega.

Markaziy Osiyo mintaqasida xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha ko'plab qo'shma loyihalar va dasturlar amalga oshirildi. O'zbekiston, MDHning xavfsizlik masalalarida faol ishtirok etib, hamkorlikni rivojlantirishga va xavfsizlikka doir umumiy siyosatlarni ishlab chiqishga hissa qo'shmoqda. O'zbekistonning xavfsizlikka doir tashabbuslari, mintaqaviy barqarorlikni mustahkamlashga yordam beradi va Markaziy Osiyodagi geosiyosiy ahvolni yaxshilashda o'z o'rnini topmoqda.

Muhokama.

O'zbekistonning Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga (MDH) a'zo mamlakatlar bilan aloqalari, ayniqsa siyosiy, iqtisodiy va xavfsizlik sohalarida, mamlakatning tashqi siyosatining muhim tarkibiy qismi bo'lib qolmoqda. O'zbekiston, o'zining mustaqil davlat sifatidagi pozitsiyasini saqlagan holda, MDH doirasida hamkorlikni rivojlantirishga alohida e'tibor bermoqda. Biroq, MDH doirasidagi integratsiya va a'zo mamlakatlar o'rtasidagi farqlar ham, O'zbekistonning tashqi siyosatida qiyinchiliklar va imkoniyatlarni yaratmoqda. Ushbu bo'limda O'zbekistonning MDH bilan aloqalarining muhim jihatlari, o'ziga xos xususiyatlari, afzalliklari va qiyinchiliklari tahlil qilinadi.

Siyosiy aloqalarning murakkabligi

O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan siyosiy aloqalari ko'p qirrali va ko'p qatlamli. Dastlabki yillarda, MDHga nisbatan ehtiyotkor yondashuv mavjud edi. O'zbekiston, siyosiy jihatdan mustaqil va ko'p yo'nalishli yondashuvni tanlab, o'zining tashqi siyosatida MDHdan uzoqroq bo'lishga harakat qilgan edi. Bu davrda, O'zbekistonning siyosiy yondashuvi, davlat mustaqilligini saqlashga va MDH mamlakatlari o'rtasidagi siyosiy farqlarni bartaraf etishga qaratilgan edi. O'zbekiston, ayniqsa, o'zining milliy xavfsizlik va iqtisodiy manfaatlarini himoya qilishda ko'proq ikki tomonlama hamkorlikka e'tibor qaratdi.

Biroq, 2017-yilda MDHga qaytishdan so'ng, O'zbekistonning siyosiy strategiyasi sezilarli darajada o'zgarib, tashkilot doirasidagi hamkorlikni

mustahkamlashga qaratilgan. O'zbekiston, bugungi kunda MDH doirasida faol ishtirokchi bo'lib, tashkilotning siyosiy va iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo'shish uchun ko'plab tashabbuslarni ilgari surmoqda. O'zbekistonning siyosiy aloqalari o'zaro manfaatli bo'lib, mamlakatning tashqi siyosatidagi asosiy yo'nalishlardan biri - o'zining hududiy xavfsizligini ta'minlash va MDH mamlakatlari bilan barqaror siyosiy aloqalar o'rnatishdir. Biroq, MDH doirasida siyosiy birlashuvga erishishdagi qiyinchiliklar, a'zo mamlakatlar o'rtasidagi turli siyosiy tizimlar va manfaatlar farqlari bilan bog'liq.

Iqtisodiy integratsiya va aloqalar

O'zbekistonning MDH doirasidagi iqtisodiy aloqalari va integratsiyasi ancha rivojlangan va bu mamlakatning iqtisodiy siyosatining ajralmas qismidir. O'zbekistonning iqtisodiy hamkorlikni oshirishga qaratilgan sa'y-harakatlari, o'zining iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega. Iqtisodiy aloqalar asosan savdo, transport, energetika va sanoat sohalariga qaratilgan. O'zbekiston, MDHga a'zo mamlakatlar bilan to'g'ridan-to'g'ri savdo va investitsiyalarni jalb qilish orqali iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashga intiladi. Rossiya, Qozog'iston va boshqa MDH mamlakatlari bilan energetika resurslari savdosi, transport tarmoqlarining rivojlanishi, sanoat ishlab chiqarish sohasida hamkorlikni yanada kuchaytirishdan manfaatdor.

Biroq, iqtisodiy integratsiya jarayonida ba'zi qiyinchiliklar ham mavjud. MDH mamlakatlari o'rtasidagi iqtisodiy taraqqiyot darajasi va tizimlaridagi farqlar, iqtisodiy aloqalarning rivojlanishini cheklovchi omil bo'lib qolmoqda. Shuningdek, MDHning iqtisodiy integratsiya jarayonlari, to'g'ridan-to'g'ri o'zaro hamkorlikdan ko'ra, ba'zi hollarda iqtisodiy aloqalar va resurslarni taqsimlashda tanqidiy yondashuvni talab qilmoqda. O'zbekistonning iqtisodiy siyosatida, milliy manfaatlar va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash maqsadida, turli mamlakatlar bilan hamkorlikning individual yo'nalishlari o'rnatilmoqda.

Mintaqaviy xavfsizlik va O'zbekistonning roli

O'zbekistonning MDH doirasidagi xavfsizlik aloqalari muhim strategik ahamiyatga ega. Markaziy Osiyo mintaqasida xavfsizlikni ta'minlash va

barqarorlikni saqlash, O'zbekistonning tashqi siyosatining asosiy ustuvor yo'nalishlaridan biridir. O'zbekiston, o'zining milliy xavfsizligini ta'minlash va mintaqaviy xavfsizlikni mustahkamlashga qaratilgan tashabbuslarda faol ishtirok etadi. Biroq, MDH doirasida xavfsizlikni ta'minlashdagi o'zgarishlar va xalqaro siyosiy o'zgarishlar, MDHga a'zo mamlakatlar o'rtasida ham xavfsizlikni ta'minlashda farq va qarama-qarshiliklarni keltirib chiqaradi.

Markaziy Osiyodagi xavfsizlik holati, ayniqsa, terrorizm, ekstremizm, narkotik savdosi kabi xavf-xatarlarga qarshi kurashish bo'yicha ko'plab qo'shma loyihalar va tashabbuslarni talab etadi. O'zbekiston, MDH doirasida xavfsizlik masalalarida faqat o'z manfaatlarini emas, balki mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashni ham ko'zlaydi. Ammo, MDH mamlakatlarining xavfsizlik siyosatidagi farqlar, Markaziy Osiyo mintaqasida xavfsizlikni ta'minlashdagi qiyinchiliklarni yuzaga keltiradi.

Xulosa.

O'zbekistonning Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga (MDH) a'zo mamlakatlar bilan aloqalari vaqt o'tishi bilan izchil rivojlanib bormoqda va bu mamlakatning tashqi siyosatidagi asosiy ustuvor yo'nalishlardan biri bo'lib qolmoqda. O'zbekiston, MDH doirasida faol ishtirok etib, nafaqat o'zining siyosiy va iqtisodiy manfaatlarini ta'minlash, balki mintaqaviy barqarorlikni saqlash va mustahkamlashda ham muhim rol o'ynamoqda. MDHga a'zo davlatlar bilan siyosiy, iqtisodiy va madaniy aloqalar, shuningdek, xavfsizlikni ta'minlashdagi O'zbekistonning ishtiroki keyingi yillarda sezilarli darajada kuchaygan bo'lib, bu mamlakatning tashqi siyosatidagi muvaffaqiyatlarning asosiy omillaridan biridir. O'zbekistonning MDH doirasidagi strategik roli, mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish, iqtisodiy integratsiyani chuqurlashtirish va xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan tashabbuslarini davom ettirishga qaratilgan.

MDH tashkiloti sobiq Sovet Ittifoqi davlatlarini birlashtirgan tashkilot sifatida, o'zaro aloqalarni mustahkamlashda va regiondagi umumiy xavfsizlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston, 2017-yilda MDHga qaytganidan keyin, tashkilotning faol a'zolaridan biriga aylangan va o'zining tashqi siyosiy pozitsiyasini mustahkamlashga erishgan. Biroq, MDH doirasidagi aloqalar hali ham murakkab bo'lib, a'zo mamlakatlar o'rtasidagi siyosiy, iqtisodiy va xavfsizlik sohalaridagi farqlarni yengish zarurati mavjud. O'zbekistonning bu aloqalar doirasida olib boradigan siyosati, o'zining mustaqilligini saqlagan holda, hamkorlikni rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, kelajakda MDH doirasidagi integratsiyaning chuqurlashtirishiga xizmat qilishi mumkin.

O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan aloqalari, nafaqat siyosiy va iqtisodiy aloqalar, balki madaniy va ijtimoiy sohalaridagi hamkorlikni ham o'z ichiga oladi. Madaniy almashinuvlar, ilmiy-texnikaviy hamkorlik va turizmni rivojlantirish orqali O'zbekiston o'zining madaniy ta'sirini kuchaytirish va MDH mamlakatlari o'rtasidagi madaniy bog'liqlikni mustahkamlashga intilmoqda. Bunda, ta'lim va ilmiy sohalaridagi hamkorlik, xalqaro ta'lim dasturlari, ilmiy almashinuvlar va texnologik hamkorlik muhim ahamiyatga ega.

Shuningdek, O'zbekistonning xavfsizlik sohasidagi faol ishtiroki ham katta ahamiyat kasb etadi. Markaziy Osiyo mintaqasida xavfsizlikni ta'minlash va barqarorlikni saqlash uchun O'zbekistonning o'zaro hamkorlikka doir tashabbuslari, terrorizm, ekstremizm, narkotik savdosi kabi xavf-xatarlarga qarshi kurashishdagi tashabbuslari MDH doirasida muhim o'rin tutadi. Biroq, MDH mamlakatlarning xavfsizlik siyosatidagi farqlar, mintaqada xavfsizlikni ta'minlashdagi qiyinchiliklarni yuzaga keltirmoqda, bu esa integratsiya jarayonlarining murakkabligini oshiradi.

Kelajakda, O'zbekistonning MDH doirasidagi aloqalari yanada mustahkamlanishi va chuqurlashishi kutilmoqda. O'zbekistonning tashqi siyosatidagi asosiy maqsadlaridan biri - davlat mustaqilligini saqlagan holda, MDH doirasida hamkorlikni rivojlantirish, iqtisodiy integratsiyani kuchaytirish va mintaqaviy xavfsizlikni ta'minlashda o'zining muhim rolini davom ettirishdir. Ushbu maqolada O'zbekistonning MDHga a'zo davlatlar bilan aloqalarining asosiy yo'nalishlari tahlil etilgan bo'lib, kelajakda bu aloqalarning rivojlanish imkoniyatlari va istiqbollari haqida fikrlar bildirildi.

O'zbekistonning MDHga a'zo mamlakatlar bilan aloqalaridagi yirik salohiyat, iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish va mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashdagi muhim roli, ushbu mintaqaning kelajakdagi rivojlanishida muhim omil bo'lib qoladi. Shuningdek, O'zbekistonning tashqi siyosatidagi o'zgarishlar, MDH doirasidagi yangi imkoniyatlarni va istiqbollarni ochish uchun yangi yo'llar va strategiyalarni talab qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Akramov, M. (2018). MDH doirasida iqtisodiy hamkorlik: O'zbekistonning yondoshuvi. *Journal of Central Asian Studies*, 15(2), 34-49.
2. Islomov, F. (2021). O'zbekiston tashqi siyosati va MDH doirasidagi hamkorlik. Toshkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
3. Jumayev, E. (2022). MDH va Markaziy Osiyoda iqtisodiy barqarorlik: O'zbekistonning roli. *Journal of International Relations*, 8(3), 60-77.
4. Khodjaev, D. (2020). O'zbekistonning MDH doirasida xavfsizlik masalalari. *Central Asian Security Journal*, 9(4), 45-60.
5. Khoshimov, I. (2021). MDH va O'zbekiston: Iqtisodiy aloqalar va integratsiya. *Economic Integration Studies*, 6(2), 12-29.
6. Kamilov, N. (2019). O'zbekiston va MDH: Davlatlararo siyosiy va iqtisodiy hamkorlik. Toshkent: Yangi asr avlodi.

7. Kurbanov, J. (2020). MDHning iqtisodiy integratsiyasi va O'zbekistonning roli. Toshkent: Akademnashr.
8. Murodov, K. (2017). O'zbekiston va MDH mamlakatlari o'rtasida savdo-iqtisodiy aloqalar: Yangi davr yo'llari. Toshkent: Fan va texnologiya.
9. Raximov, S. (2019). Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi va O'zbekistonning integratsion siyosati. Tashkent: Ziyonet.
10. Sardorov, M. (2018). O'zbekistonning MDH bilan siyosiy va ijtimoiy aloqalari: Tahliliy yondoshuv. *Journal of World Politics*, 5(1), 15-33.
11. Shamsiev, D. (2020). MDH va O'zbekistonning madaniy aloqalari: Tarixiy va ijtimoiy nuqtai nazar. *International Relations Review*, 4(1), 21-37.
12. Toshpulatov, A. (2022). Markaziy Osiyoda xavfsizlikni ta'minlash va O'zbekistonning tashqi siyosati. Toshkent: O'zbek davlat universiteti nashriyoti.
13. Tashkent, R. (2020). O'zbekiston tashqi siyosatining global va
14. Usmanov, T. (2019). Xavfsizlik va xavf-xatarlar: O'zbekiston va MDH mamlakatlarning hamkorligi. *Central Asian Security Journal*, 13(3), 50-68.
15. Zokirov, O. (2021). O'zbekistonning MDH bilan siyosiy aloqalari va xavfsizlik masalalari. Toshkent: Farg'ona universiteti nashriyoti.
16. Bekmurodov, T. (2021). O'zbekiston va MDH mamlakatlarning madaniy aloqalari: Yangi yondoshuvlar. *Uzbek Journal of Cultural Studies*, 7(2), 11-27.